

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 56.

Chełmża, sobota dnia 9-go marca 1929 r.

Rok II.

Zagrożony byt robotników rolnych.

Opinia publiczna jest bardzo słabo informowana o tem, w jakich ciężkich warunkach żyją szerokie rzesze robotników rolnych i do jakiego stopnia wyzyskują ich nieuczciwi pracodawcy.

Nasz kraj noszący charakter przeważnie rolniczy, posiadając wielkie obiekty rolne, ma również olbrzymie rzesze pracowników rolnych, którzy swą pracą wyteżoną pomnażają prywatny majątek swych pracodawców, a tem samem i państwa. Rozumieć to winni w pierwszym względzie pracodawcy. Jednakowoż dotychczas niestety rzecz się ma całkiem przeciwnie. Robotnika rolnego traktuje się jedynie jako siłę roboczą, nie dbając o jego kulturalne potrzeby.

Na mocy ustawy normującej wysokość wynagrodzenia za pracę, pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi zrzeszonymi w kilku organizacjach zawodowych istnieje tzw. kontrakt umowy zbiorowej. Kontrakt ten zwykle corocznie przez obie strony bywa zawierany, poczem dopiero władze państwowe nadają mu moc obowiązującą.

Konferencje porozumiewawcze dla województwa poznańskiego i pomorskiego odbywają się w Poznaniu lub też w Torunju. Na rok bieżący z powodu nieustępliwości przedstawicieli pracodawców, kontrakt umowy zbiorowej zmuszone były władze państwowe ustanowić, biorąc uwagi stron zainteresowanych. Oczywiście takie załatwienie sprawy uderzyło nieco po kieszeniach pracodawców którzy jako silniejsza strona postanowiła pracobiorców — robotników rolnych postraszyć przez wydanie około 15 tys. terminatek, tzn. 15 tys. robotnikom i rzemieślnikom rolnym wypowiedziano na 1. kwietnia br. pracę. Taki krok pracodawców wobec robotników rolnych, wywołał wśród nich ogromne rozgoryczenie i oburzenie; nie przyczyniło się to do poprawy stosunków między pracodawcami a pracobiorcami.

Robotnik polski — jak wiadomo — jest obywatelom nawskroś państwowo-twórczym, czego dał i stale daje niejednokrotnie dowody. Pragnie on pracować, ale za swą pracę domaga się sprawiedliwego wynagrodzenia, walcząc o minimum egzystencji. Dotychczas, jak już niejednokrotnie stwierdzono, pracodawcy, czując swoją siłę jako kapitaliści, pragną uzależnić od siebie świat pracy i zdać go na łaskę i niełaskę swoją. Widocznie panowie ci nie zdają sobie racji z tego, że obecny prąd radykalno-rewolucyjny przy poparciu go przez p okrzywdzone masy robotników rolnych, może stać się dla nich przyczyną zguby. Przez krzywdzenie szerokich mas pracowniczych, wśród ich szeregów powstaje najlepszy grunt dla zgubnego komunizmu.

W imię sprawiedliwości chrześcijańskiej bierzemy w obronę szerokie rzesze robotników i rzemieślników rolnych. Czas wielki skończyć z wszelkim wyzyskiem i nieuczciwością! Przez wypowiedzenie pracy 15 tys. pracownikom rolnym wytworzyła się nowa wielka przepaść między kapitałem a pracą. W posunięciu pracodawców można dostrzec, podłoże polityczne o charakterze antypaństwowym. Wywoływanie niezadowolonia między obywatelami nie leży również w interesie państwowym, przeto należy za wszelką cenę unikać ja-

Z obrad Rady Ligi Narodów.

Zwycięstwo tezy polskiej.

Genewa, 8. 3. Marcowa sesja Rady Ligi Narodów wzbudziła niezwykle zainteresowanie na całym świecie, albowiem głównym tematem obrad jest sprawa mniejszości narodowych.

Przemawiali ministrowie spraw zagranicznych Streseman, Zaleski, Chamberlain i Briand.

Minister Stresemann wygłosił dłuższe przemówienie w obronie praw mniejszości narodowych, przyczem podkreślił prawo autonomii kulturalnej mniejszości, która nie zagraża istnieniu danego państwa. Mniejszościami narodowymi powinna opiekować się najwyższa instancja Liga Narodów.

Min. Zaleski w krótkim przemówieniu zaznaczył, że mniejszości narodowe mają pewne obowiązki wobec swoich państw. Przywileje mniejszości narodowych nie mogą być sprzeczne z uczuciami większości narodowej. Następnie zaproponował wyznaczenie z grona członków Rady Ligi

Narodów sprawozdawcy, oraz dwóch pomocników, którzyby zreferowali całe to zagadnienie.

Mowa ministra Zaleskiego spotkała się z żywymi oklaskami.

Chamberlain przyłączył się do wniosku Zaleskiego i w toku swojego przemówienia otrzymał od ministra Stresemanna, ażeby ten nie powoływał się na artykuł 19 paktu Ligi dotyczący ewentualnej rewizji granic na drodze pokojowej. Takie powoływanie się mogłoby jedynie utrudnić rozpatrywanie całego zagadnienia mniejszości narodowych.

Wreszcie zabrał głos minister Briand, który zgodził się na fizyczne istnienie mniejszości narodowych, żądał jednak zgodnie z ministrem Zaleskim, aby mniejszości narodowe harmonizowały ze swoimi państwami.

Echa rewolucji na Litwie.

Na ławie oskarżonych zasiadzie 120 przeciwników Waldemarasa.

Kowno, 8. 3. „Litauische Rundschau“ donosi, że śledztwo w sprawie zamachu w Taurogach jest ukończone. Sprawa została przekazana sądowi wojennemu. Przewidują, że proces rozpo-

cznie się w początku przyszłego miesiąca. Do odpowiedzialności pociągnięto 120 osób, a w charakterze świadków figurować ma 300 osób. Oskarżonych bronić będzie 15-tu adwokatów.

Trzy nowe okręty wojenne na wodach naszych.

W tym roku będą spuszczone na wodę trzy okręty wojenne, zamówione we Francji przez kierownictwo naszej marynarki wojennej. Są to dwie łodzie podwodne „Ryś“ i „Wilk“ oraz kontrtorpedowiec „Burza“.

Brak chleba w Moskwie.

Moskwa, 8. 3. „Narkomindiel“ zwrócił się do przedstawicieli dyplomatycznych państw obcych w Moskwie o nadesłanie listy osób, zatrudnionych na poszczególnych placówkach zagranicznych. Dane te konieczne są w związku z wprowadzeniem t. zw. „zaborczych książeczek“, uprawniających do zakupu chleba. Książeczki takie otrzymują również przebywający w Moskwie dziennikarze zagraniczni, oraz wszyscy obcokrajowcy.

kichkolwiek zatargów. Inaczej się natomiast stało przez postąpienie pracodawców, którzy przez to stworzyli szerokie rzesze obywateli niezadowolonych, bo pokrzywdzonych. Cóż poczną ci ludzie, gdy nie uzyskają ponownie pracy? Co się stanie z ich licznymi rodzinami?

Z powodu braku pracy w kraju, w poszukiwaniu za chlebem wielu robotników wyjeżdża z rodzinami za pracą zagranicę, gdzie traktuje się ich jak nieludzi, gdzie znoszą wszelkie tortury byle jakoś przetrwać i dać możność egzystencji dla swej rodziny. Dziś w ojczystym kraju, ludzie ci rzucają się na pastwę losu. Nie dziwimy się praco-

Pierwszy tymczasowy gabinet watykański.

Rzym, 8. 3. Papież utworzył pierwszy gabinet nowego państwa watykańskiego. Składa się tymczasowo z czterech osób pod przewodnictwem kard. Borgongini de Duca, jednym z ministrów jest człowiek świecki prof. Pacelli. Gabinet przejmie władzę w nowym państwie kościelnym z rąk odnośnych resortów włoskich i sprawować ją będzie tylko tymczasowo do chwili ratyfikacji układu laterańskiego.

Odrzucony wniosek Litwy.

Genewa, 8. 3. Komisja prawników donosi, iż z polecenia Rady Ligi Narodów miała zbadać prośbę Litwy o dopuszczenie na sesję Rady. Komisja orzekła negatywnie. Orzeczenie komisji będzie przedstawione Radzie Ligi, która w środy rano zajmie się tą sprawą na posiedzeniu tajnem.

dawcom innych narodowości, którzy wrogo są usposobieni do tego co polskie, ale nie znajdujemy słów potępienia na tych, którzy pechają te masy robotnicze w szpony różnych wywrotowców i antypaństwowych szkodników społeczeństwa.

W imieniu organizacji robotników i rzemieślników rolnych opartych dla ideologii chrześcijańsko społecznej, a tem samem na podstawach państwowo-twórczych, wzywamy pp. pracodawców, aby w interesie państwowym cofnęli te terminatki, które krzywdzą w dotkliwy sposób polskiego patriotycznego robotnika.

HASŁO! Kupcy, Rolnicy, Przemysłowcy, przyczynicie się ofiarnie do akcji finansowej na rzecz Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu!

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę, dnia 9 bm. o godz. 13 popoł. sprzedam w Januszewie u p. Kornackiego i Sobockiego za gotówkę najwięcej dającemu

**2 maneże, 1 wialnię,
1 młóckarnię.**

Chełmża, dnia 8. 3. 1929 r.

(-) Kowalski, kom. sąd.

Hurt Łóżka metalowe Detail
Dostawy dla zakładów i instytucji państwowych

sprzęty domowe i kuchenne poleca w wielkim wyborze po bardzo niskich cenach

F-ma JAN PAPRZYCKI
Bydgoszcz.
Zbożowy Rynek 3
róg Bernardyńskiej.

Jesteś chory?

Na żołądek? Płuca?
Nerwy? Wątrobę?
Nerki? Pęcherz? Blednicę?
Cukrzycę? Artrytyzm? Reumatyzm?
Zwapnienie żył? Uplawy?
Hemoroidy? Chroniczną obstrukcję?
Biegunkę? Zimnicę?
Puchlinę? Astmę?
Skrofle? Zatrzymanie regularności?
Rzeżączkę? Grype? Zażądaj natychmiast nadesłania broszury: „Ziółta lecznicza” Tysiące cudownie uleczonych.

Adres:

Apteka Liszki.

Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Grudziądzu

przyjmuje wkłady w każdej wysokości za oprocentowaniem

10% (dziesięć procent)

w stosunku rocznym. Do 1.000,— zł. zwracamy na każde żądanie, ponad 1.000,— zł. za dwutygodniowym wypowiedzeniem.

Gwarancje Kasy wynoszą obecnie 2.600.000 zł. na podstawie wpłaconych udziałów, oraz 500.000 zł. w postaci nieruchomości i ruchomości, razem więc

3.100.000— zł. Wkładcą, lokując swą oszczędność i wolne kapitały w naszej Kasie, ma prawo do korzystania na równi z członkami przy uzyskaniu pożyczki na wszelkie potrzeby gospodarcze jak ulepszenie gospodarstwa, kupno lub dokupno ziemi, budowy i t. p.

Wkładczy mają pierwszeństwo przy nabywaniu parcel z majątków, które parcieuje Kasa, pozatem dostarcza swym wkładcom i członkom na dogodnych warunkach cegły i drzewa budulcowego.

Zatem oszczędzajcie

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej
w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.

Konto czekowe w P. K. O. Poznań nr. 206.780.

Przemysł i handel

zamało docenia znaczenie reklamy, skutkiem czego publiczność niema możliwości zaznajomienia się z danymi artykułami. Kupiec polski musi brać przykład z zachodu i jaknajwięcej reklamować a ogłoszenie nawet — — — najmniejsze w

„Przeglądzie Pomorskim”

zapewnia interesantom

pożądaný skutek!

Mapy

Wybrzeża Polskiego z powiatem nadmorskim oddaje po 25 gr. sztukę

Drukarnia Przemysłowa.

Kobieta

do uprzątnięcia na przedpołudnie potrzebna
G. Turaszkowa
Sienkiewicza 23.

Na raty długoterminowe!

Rowery

maszyny do szycia
gramofony — centryfugi
instrumenta muzyczne

jak:

mandoliny — skrzypce itp.

poleca

Warsztat mechaniczny

A. WIECKI

Chełmża,

Rynek.

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz!

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ”

Fr. Miemczyka w Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera